

Edward Polanowski

Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Częstochowie

Biuletyn Polonistyczny 20/4 (66), 36-39

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

gotowało do druku antologię poezji i prozy, uzyskało wyróżnienie za referat "Metoda strukturalistyczna w badaniach współczesnej poezji", wygłoszony na ogólnopolskiej sesji w Sosnowcu, w kwietniu 1977 r.

Doc. dr Henryk Dubowik

WYŻSZA SZKOŁA PEDAGOGICZNA W CZĘSTOCHOWIE

1. Organizacja

Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Częstochowie powstała w lipcu 1971 r. pod nazwą Wyższej Szkoły Nauczycielskiej. W roku 1973 uruchomiono studia magisterskie – według czteroletnich planów kształcenia trybem stacjonarnym, zaocznym, wieczorowym i eksternistycznym – na wydziałach Pedagogicznym i Matematyczno-Przyrodniczym.

W roku 1972 został powołany Zakład Literatury i Języka Polskiego, który pełnił usługową funkcję dydaktyczną na kierunkach pedagogicznych, głównie w zakresie realizacji zajęć z literatury dla dzieci i młodzieży, kultury żywego słowa oraz nauki o języku.

Przed Zakładem stanęły nowe zadania z chwilą uruchomienia kierunku filologii polskiej: w październiku 1975 na studiach stacjonarnych i rok później na studiach dla pracujących. W roku 1977 rozpocznie naukę na trzech latach studiów dziennych 125 słuchaczy i na studiach dla pracujących – 70.

Powstanie na uczelni filologii polskiej było, między innymi, wynikiem zapotrzebowania na kadrę humanistyczną w nowo utworzonym województwie i w samej Częstochowie, zdominowanej pod względem techniczno-przemysłowym przez Politechnikę i Hutę im. B. Bieruta. Liczba kandydatów, wielokrotnie przekraczająca limity przyjęć, wskazuje corocznie na znaczne zapotrzebowanie społeczne regionu na studia polonistyczne. Nie bez wpływu na ten fakt pozostają tradycje humanistyczne miasta w zakresie szkolnictwa, bibliotekarstwa, stowarzyszeń kulturalnych, społecznych i artystycznych. Na podkreślenie zasługuje tu m.in. kilkudziesięcioletnia ożywiona działalność naukowo-popularyzatorska i edytorska Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza,

2. Kadra pedagogiczna

Zakład zatrudnia obecnie 11 pracowników etatowych: dr Andrzej Bańkowski, dr Andrzej Chruszczyński, dr Edward Polanowski, mgr Zofia Izdebska, mgr Barbara Kubicka-Czekaj, mgr Edmund Łągiewka, mgr Stanisław Podobiński, mgr Maria Rolska, mgr Irena Socha, mgr Danuta Szegda-Pestka, mgr Małgorzata Tubielewicz. Zajęcia zlecone prowadzą: dr Stefan Buksiński, mgr Maria Nasińska, mgr Honorata Szyller.

Opiekę naukową nad Zakładem sprawują: prof. dr Władysław Studencki z WSP Opole (literatura współczesna i teoria literatury) oraz prof. dr Jerzy Starnawski z UŁ (literatura staropolska, nauki pomocnicze), obaj na zasadzie zatrudnienia na pół etatu. Opieka naukowa obejmuje również doktoraty pracowników Zakładu: pracę doktorską u prof. W. Studenckiego rozpoczęła mgr M. Tubielewicz, u prof. J. Starnawskiego – mgr mgr B. Kubicka-Czekaj, E. Łągiewka, I. Socha.

Funkcję kierownika Zakładu od chwili jego powstania pełni dr E. Polanowski.

3. Dydaktyka

Pracownicy Zakładu wykładają przedmioty specjalistyczne na Filologii polskiej; na kierunkach pedagogicznych prowadzą zajęcia dydaktyczne z zakresu: kultury żywego słowa, literatury dziecięcej i młodzieżowej, metodyki języka polskiego, nauki o języku, wybranych zagadnień z kultury i sztuki współczesnej. W Zakładzie, na studiach zawodowych i magisterskich, powstało dotąd 55 prac dyplomowych, głównie z pogranicza literatury i pedagogiki.

Realizacja poszczególnych przedmiotów (bez uwzględnienia przedmiotów językowych) przedstawia się następująco: prof. W. Studencki – literatura współczesna, teoria literatury, seminarium magisterskie; prof. J. Starnawski – literatura staropolska, wprowadzenie do nauki o literaturze; dr Andrzej Chruszczyński – literatura współczesna; dr E. Polanowski – poetyka i wersyfikacja, literatura okresu pozytywizmu; dr S. Buksiński – literatura baroku i oświecenia; mgr E. Łągiewka – literatura staropolska, nauki pomocnicze; mgr B. Kubicka-Czekaj – metodyka języka polskiego, mgr M. Tubielewicz – literatura współczesna, poety-

ka i wersyfikacja; mgr H. Szyller – literatura dziecięca i młodzieżowa; mgr D. Szegda-Pestka – kultura żywego słowa; mgr M. Nasińska – kultura języka polskiego (z ćwiczeniami stylistycznymi).

Mgr Kubicka-Czekaj sprawuje opiekę nad studenckim Kołem Humanistycznym, które zorganizowało dotąd dwie sesje popularnonaukowe i kilka wycieczek polonistycznych.

Zdołano zgromadzić już sporo pomocy naukowych do wyposażenia pracowni polonistycznej z zakresu metodyki nauczania. Od trzech lat funkcjonuje biblioteka zakładowa ze skromnym, jak dotąd, księgozbiorem. W ostatnich latach wzbogacił się znacznie księgozbiór polonistyczny biblioteki uczelnianej, m.in. poprzez intensywne zakupy antykwaryczne.

Działalność dydaktyczna znajduje silne oparcie w Bibliotece Wojewódzkiej im. W. Biegańskiego, która dysponuje starodrukami, wydawnictwami XIX-wiecznymi i prawie kompletnymi rocznikami pism polonistycznych po 1945 r.

4. Działalność naukowa

Kierunki zainteresowań badaczy większości pracowników Zakładu są wyznaczone przez podjęte wcześniej tematy prac naukowych. I tak, dr A. Chruszczyński zajmuje się rytmem rozwojowym literatury polskiej okresu 20-lecia; dr E. Polanowski prowadzi prace badawcze nad życiem literackim Kalisza (w ramach zespołu działającego przy Instytucie Filologii Polskiej Uniwersytetu Warszawskiego); mgr E. Łągiewka kończy rozprawę doktorską poświęconą działalności badawczej i nauczycielskiej Konstantego Wojciechowskiego; przedmiotem pracy doktorskiej mgr B. Kubickiej-Czekaj jest twórczość literacka i działalność redaktorska Józefa Grajnera; mgr M. Tubielewicz rozpoczęła badania nad problematyką autentyczności w twórczości Bolesława Ożoga.

W ciągu ostatnich dwóch lat opublikowano i złożono do druku 14 artykułów i rozpraw w czasopismach centralnych i regionalnych.

Zakład zorganizował dwie sesje naukowe: w maju 1975 r. odbyła się sesja poświęcona książce i bibliotekom, w styczniu 1977 r. zorganizowano sesję na temat literatury dla dzieci i młodzieży. Pracownicy Zakładu brali ponadto udział w 12 ogólnokrajowych sesjach i konferencjach polo-

nistycznych. Do aktywnych członków miejscowego oddziału Towarzystwa Literackiego im. A. Mickiewicza należą: mgr B. Kubicka-Czekaj i mgr E. Łągiewka, Dr E. Polanowski bierze udział, na prawach członka, w pracach Komisji Historycznoliterackiej Oddziału PAN w Katowicach.

Uczelnia przygotowuje podjęcie działalności wydawniczej, która obejmie prace o charakterze naukowym i dydaktycznym. Dotychczas złożono prace do tomu poświęconego czytelnictwu i literaturze dla dzieci i młodzieży; w trakcie przygotowania znajduje się skrypt dotyczący literatury dziecięcej oraz przewodnik dla studentów pracujących.

Zakład ma dość poważny dorobek w zakresie popularyzacji literatury w środowisku. Od trzech lat organizowane są regularnie – w ramach "Spotkań Humanistycznych" – cykle prelekcji na tematy literackie w Bibliotece Wojewódzkiej i Klubie Międzynarodowej Prasy i Książki. Aktywna współpraca z regionalnym miesięcznikiem "Nad Wartą" pozwala na popularyzowanie miejscowych tradycji kulturalno-literackich. Zakład jest też inicjatorem trwającego od 5 lat konkursu literackiego dla młodzieży, związanego tematycznie ze współczesnymi przemianami życia społeczno-obyczajowego i gospodarczego miasta i regionu.

W najbliższym czasie zainteresowania badawcze pracowników Zakładu skupiać się będą wokół następujących problemów:

- a) życie literackie Częstochowy, Kalisza i Puław
- b) tradycje literackie Częstochowy
- c) związki Marii Dąbrowskiej z ziemią rodzinną
- d) autentyzm w twórczości Ożoga
- e) literatura dziecięca i młodzieżowa (wybrane problemy)
- f) rytm rozwojowy literatury polskiej w okresie 20-lecia
- g) dzieje polonistyki polskiej (wybrane problemy).

Pierwsi absolwenci najmłodszej w kraju, częstochowskiej, polonistyki opuszczą mury uczelni w 1979 r.

Dr Edward Polanowski